

Stanovisko komise k návrhu na jmenování profesorem

Masarykova univerzita	
Fakulta	Pedagogická
Obor řízení	Pedagogika
Uchazeč	<i>doc. PhDr. Tomáš Janík, Ph.D.</i>
Pracoviště uchazeče	Institut výzkumu školního vzdělávání Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity

Složení komise

Předseda	prof. PhDr. Milan POL, CSc., <i>Filozofická fakulta Masarykovy univerzity</i>
Členové	prof. PhDr. Milada RABUŠICOVÁ, Dr., <i>Filozofická fakulta Masarykovy univerzity</i>
	prof. PhDr. Stanislav ŠTECH, CSc., <i>Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy v Praze</i>
	Prof. Dr. Michaela GLÄSER-ZIKUDA <i>Philosophische Fakultät und Fachbereich Theologie, Friedrich-Alexander-Universität, Erlangen-Nürnberg</i>
	Prof. Dr. Hans-Ulrich GRUNDER <i>Institut für Bildungswissenschaften, Universität Basel</i>

Hodnocení vědecké kvalifikace uchazeče

Doc. PhDr. Tomáš Janík, Ph.D. vystudoval na Pedagogické fakultě MU v letech 1996-2001 Učitelství pro 1. stupeň ZŠ se specializací na německý jazyk, tamtéž pak na doktorském stupni Pedagogiku (úspěšně ukončil v roce 2004 obhájením práce *Znalost jako pedeutologická kategorie: obsah pedagogických znalostí studentů učitelství*). Na téže fakultě se pak v roce 2008 habilitoval se spisem *Od obsahu vzdělávání k žakově znalosti: analýza procesů vyučování a učení v základní škole*. Mohlo by se zdát, že akademická dráha doc. Janíka je výlučně spojena s jeho alma mater, ale není tomu tak. Zřetelné jsou přesahy v rámci české, ale především mezinárodní akademické komunity.

Docent Janík vedle již uvedeného stihl vystudovat join degree Master of Education na University of Derby a Pädagogische Hochschule Wien, absolvoval četné, dlouhodobější studijní a badatelské pobyty v německy mluvících zemích – např. čtyřměsíční pobyt na Institutu pro didaktiku přírodních věd v Kielu a zcela nedávno také dvouměsíční pobyt na Faculty of Humanities and Education, University of Agder v Norsku, kde se zaměřoval na problematiku reforem ve vzdělávacích systémech. Lze říci, že vědecký profil docenta Janíka je zakotven v národním i mezinárodním prostředí, v obou zastává doc. Janík důstojnou roli, jak o tom svědčí i doporučující dopisy profesorky Vetter (Universität Wien), profesorky Walterové (Univerzita Karlovy), profesorky Kosové (Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici) a profesora Prenzela (Vorsitzender des Wissenschaftsrates Deutschlands).

Za snad dosud nejvýznamnější lze považovat Janíkovo dlouholeté působení ve vedení Institutu výzkumu školního vzdělávání na Pedagogické fakultě MU, z něhož se postupně stalo přední pracoviště základního a aplikovaného pedagogického výzkumu v ČR. Své síly však napírá docent Janík i pro fakultu jako celek – v současnosti je proděkanem pro výzkum a akademické kvalifikace, mnohostranně se angažuje ve vědecké komunitě v ČR i v zahraničí – jako badatel, editor/redaktor (např. časopisu *Pedagogická orientace*), expert (např. poradce ministryně školství v letech 2015-2017) a hodnotitel (např. Akreditační komise ČR a Národního akreditačního úřadu). Jeho hlas je však slyšet i v širším veřejném prostoru v debatách o vzdělávání a širších souvislostech – v poslední době také v oblasti vzdělávací politiky (např. jako člen týmu pověřeného hodnocením naplňování Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020).

Zásadním výzkumným tématem Janíka je didaktická transformace obsahu a práce učitele se vzdělávacími obsahy. Zajímá se zejména o obsahovou dimenzi kurikula a o proces utváření znalostí ve výuce. Lze říci, že je předním expertem v oblasti obecné didaktiky i v didaktikách oborových. Stěžejní spis *Oborové didaktiky: Vývoj – stav – perspektivy*, jehož byl Janík editorem a spoluautorem, byl oceněn Českou asociací pedagogického výzkumu jako nejlepší monografie roku 2015. Vedle toho se docent Janík výzkumně angažuje i v pedeutologické oblasti, zajímá jej především učitel – reflektivní praktik a možnosti, jak k němu systémově dospívat. Na tomto základě pak v posledních letech vstupuje Janík se svým týmem i do oblasti hodnocení kvality školního vzdělávání, kritické analýzy kurikula a vzdělávacích reforem, čímž nabízí inspirace i pro vzdělávací politiku, a to na národní i mezinárodní úrovni (srov. monografie z r. 2016 *Aktuelle Entwicklungen im Bildungsbereich in der Tschechischen Republik: Curriculum – Unterricht – Lehrerbildung* vydaná ve Waxmann Verlag v Münsteru).

Badatelské projekty české a zahraniční (zejména projekt Centra základního výzkumu školního vzdělávání, projekty GA ČR, Aktion) přinesly výsledky, které jsou využívány jak ve vědecké komunitě, tak ve vzdělávací politice a praxi, ať už jde o rozpracovanou metodologii videostudií či o návrhy vztahující se ke kurikulární reformě nebo o koncepci transdisciplinární didaktiky.

Publikační aktivita docenta Janíka je vysoká, na svém kontě má (ve spoluautorství) 22 publikací monografických (z toho jednu v němčině a jednu v angličtině), 6 časopiseckých studií WOS/SCOPUS, 18 časopiseckých studií ERIH a mnoho dalších textů publikovaných u nás i v řadě dalších zemí, zaznamenáno je 843 citací či jiných ohlasů. Často je zván na prestižní národní i mezinárodní konference – ze 130 prezentací bylo 52 zvaných, z významnějších lze zmínit např. plenární přednášku *From Content to Meaning: Semantics of Teaching in the Tradition of Bildung-centred Didactics* na International Symposium Elementary Mathematics Teaching (Pedagogická fakulta UK v Praze – 2017) či *Vom Nutzen videographischer Daten in der Lehrerbildung am Beispiel von VideoWeb* na mezinárodní konferenci Videobasierte Kompetenzforschung in den Fachdidaktiken (Universität Siegen – 2012).

Závěr: Vědecká kvalifikace uchazeče **odpovídá** požadavkům standardně kladeným na uchazeče v rámci řízení ke jmenování profesorem v oboru Pedagogika.

Hodnocení pedagogické způsobilosti uchazeče

Docent Janík přednáší na Pedagogické fakultě MU od roku 2004 na různých stupních studia srovnávací pedagogiku, školní pedagogiku a didaktiku, nejvýraznější je jeho angažmá v doktorském studiu Pedagogiky. Na svém kontě má jako školitel 6 úspěšně ukončených doktorandů (další 3 jako konzultant), kromě toho v současné době vede jako školitel 5 doktorandů v oborech Pedagogika a Didaktika cizích jazyků.

Jako hostující profesor obdržel v r. 2014 pozvání k přednáškám na Alpen-Adria-Universität Klagenfurt. Kromě toho s přednáškami navštívil Pädagogische Akademie des Bundes in Wien, Institut für Sportwissenschaften der Universität Greifswald, Leibnitz-Institut für Pädagogik der Naturwissenschaften an der Universität Kiel, Pädagogisches Institut Bozen, Institut für Erziehungswissenschaft an der Fridrich-Schiller-Universität Jena, Institut für Sportwissenschaften der Universität Salzburg a další instituce.

Je autorem řady učebních textů a také textů popularizačních, založil vzdělávací portál Didactica viva a organizuje odborné aktivity pro oborové didaktiky, učitele z praxe, pracovníky Národního ústavu pro vzdělávání, České školní inspekce apod.

Dokladem jeho pedagogických předpokladů byla i úspěšně provedená přednáška pro veřejnost v rámci tohoto řízení.

Docent Janík se také řadu let úspěšně angažoval v zajišťování kvality vzdělávání na vysokých školách jako člen pracovní skupiny pro pedagogiku, psychologii a kinantropologii Akreditační komise vlády ČR, kde vedl nově vzniklou skupinu pro oborové didaktiky, která se významně podílela na vzniku některých koncepčních materiálů – např. k přípravě na profesi učitele. V současnosti se doc. Janík podílí na hodnocení žádostí o institucionální akreditace pod Národním akreditačním úřadem.

Závěr: Pedagogická způsobilost uchazeče *odpovídá* požadavkům standardně kladeným na uchazeče v rámci řízení ke jmenování profesorem v oboru Pedagogika.

Hodnocení uchazeče jako význačné a uznávané vědecké / umělecké osobnosti v daném oboru

Docent Janík je výraznou vědeckou i manažerskou osobností v pedagogických vědách. Jeho odborný záběr pokrývá oblast didaktiky, teorie kurikula a učitelské profesionalizace, v posledních letech jsou navíc patrné jeho přesahy do vzdělávací politiky. V pedagogických vědách je jeho snad nejvýraznějším dosavadním vkladem příspěvek k poznání transformace obsahu v podmínkách školního vzdělávání a z ní vyrůstající koncepce transdisciplinární didaktiky. V oblasti organizace a řízení vědy je to nepochybně podíl na založení a vybudování Institutu výzkumu školního vzdělávání Pedagogické fakulty MU, v oblasti pedagogické pak vytvoření kurikulární koncepce vyučovaných předmětů (zejména školní pedagogiky a didaktiky). V oblasti popularizace vědy jsou to aktivity v oblasti kurikula a oborových didaktik s přesahy do veřejných debat o vzdělávání a do vzdělávací politiky.

Závěr: Uchazeč *je* význačnou a uznávanou vědeckou osobností v daném oboru. Významně se *zasluhuje* o profilování a rozvoj tohoto oboru vědecky i pedagogicky, *představuje* jednu z vůdčích osobností postupně vznikající vědecké školy v oboru.

Výsledek tajného hlasování komise

Počet členů komise		5
Počet odevzdaných hlasů		5
z toho	kladných	5
	záporných	0
	neplatných	0

Návrh komise

Na základě výsledku tajného hlasování následujícího po zhodnocení vědecké kvalifikace, pedagogické způsobilosti a profilu uchazeče jako význačné a uznávané vědecké osobnosti předkládá komise Vědecké radě Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity návrh

jmenovat uchazeče profesorem v oboru Pedagogika. na zastavení řízení.

V Brně dne 12. 2. 2018

prof. PhDr. Milan POL, CSc.,
podpis

prof. PhDr. Milada RABUŠICOVÁ, Dr.,
podpis

prof. PhDr. Stanislav ŠTECH, CSc.,
podpis

Prof. Dr. Michaela GLÄSER-ZIKUDA
podpis

Prof. Dr. Hans-Ulrich GRUNDER
podpis